

Issued every day except Saturday
and Sunday.

LETTO—YEAR XI. Cene lista je \$3.00.

PROSVETA

GLASILO SLOVENIŠKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office

at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., sreda, 2. oktobra (Oct. 2) 1918.

Yearly

subscription \$3.00 STEV.—NUMBER 231.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Uradniški in upravniki predstori: 2657 S. Lawndale ave.

Office of publication:

2657 So. Lawndale ave.

Telephone: Lawndale 4035.

Bolgarija se je podala brezpogojno; Turki prosijo za mir.

BOLGARI SO PRIPRAV- LJENI NAPASTI TURČIJO.

Bolgarska mora oddati orožje, železnice in ladje zaveznikom. Vojaška okupacija Sofije. Ferdinand se odpove prestolu. Revolta avstrijskega vojaštva. Francozi v Skoplju. Panika v Nemčiji in Avstriji. Nemci zahtevajo demokratično vlado.

London, 1. okt. — Reuterjev po-ročevalc javlja iz Soluna, da so izjavili bolgarski delegati v nedeljo, ko so se razgovarjali o premirju, da se Bolgarska ne bo branila napasti Turčije v družbi z en-teto, če zadnja takoj ne sklene premirja.

Pariz, 1. okt. — Ameriški generalni konzul D. Murphy v Sofiji, kateri je spremljal bolgarske dele-gate v Solunu, je dejal tajnik, da je Bolgarska na pragu revolucije. Dele-gati v vojaki imajo velike shode v Sofiji, na katerih sklepajo zakone in demonstrirajo pred kra-jevno palaco.

Amsterdam, 1. okt. — Zadnje nedelje so bile v Berlinu velike mi-rovne demonstracije. Policija je ustrelila razgnati množice, toda demonstrantje so bili močnejši in razdiali so več cesarskih spomenikov. Demonstrantje so tudi pri-re-dili prijateljske ovacije bolgar-sku poslaniku.

London, 1. okt. — Danes je prisa-vest iz Haaga, da je Turčija že ponudila premirje. Talat paša, vođa protinemškega elementa na Turškem, je na čelu gibanja za mir. Vests se ni uradno potrjena, toda varoka ni, zakaj bi ne bila res-nična, kajti za Turčijo ni več no-benega upanja.

Obenem je dobil amsterdamski list "Tyd" poročilo iz Berlina, da so bili včeraj socialisti v nemškem državnem zboru uradno obveščeni, da bo Nemčija te dni naslovila na zaveznike novo mirovno ponudbo, ki bo odločilnega značaja.

FERDINAND SE ODPOVE PRE-STOLU.

Rim, 1. okt. — Vatikan je izve-del, da se bolgarski kralj Ferdinand odpove prestolu v prid svoje-mu sinu Borisu.

PANICA V AVSTRIJI.

London, 1. okt. — Z Dunajem čez Švico poročajo, da je v vladnih krogih Avstro-Ogrske zavladala velika zmudnjava zaradi padca Bolgarske. Voditelji nemških par-lamentarnih strank so podpisali apel za neobvezno mirovno kon-frenco, kateri bi prisostvovali za-stopniki vojskujocih se in neutralnih držav.

Avstrijske čete v Srbiji in Bol-gariji se puntajo. Vest pravi, da so vojaki pobili častnike in se podali zaveznikom. Iz Amsterdama j.v. ljuje, da v Nemčiji groze z milita-ristično demonstracijo proti Bol-garski. Mackensen je s svojimi četami zapustil Rumunsko in zdaj se golovo že nahaja na Bolgarskem, toda Rumunec so dohli prostre roke, da se lahko dvignejo za njego-vim hrbtom. Vstop Rumunije v ponovno vojno proti Nemčiji in Avstriji je možna stvar.

Katastrofa Avstrije, ki jo je za-

dela s polonom na Bolgarskem, se zreali v sledi brzjavki z Dunaja: "Četr milijona (?) avstrijskih vojakov je prišlo v Sotijo, toda prepozno".

London, 1. okt. — Premirje, ki je podpisano med Bolgarijo in en-tentnimi zavezniki, je čisto mili-taričnega značaja. Pogoji premirja so sledile:

1. Bolgarska mora izpraznit vse ozemje v Srbiji in na Gr-kem, ki ga je zasedla tokom voj-ne, in mora takoj razoroliti svojo ar-mado in prepustiti zaveznikom svoje železnice in parvile.

2. Bolgarska mora prepustiti zaveznikom kontrole nad vložbo na Donavi (kar ima smisel za di-rektini napad na Avstrijo) in do-voliti zaveznim ar-madam prosto pot čez bolgarsko ozemje (v smeri proti Carigradu) tokom razvoja nadaljnih militaričnih operacij na Balkanu.

3. Topovi in manjše orožje, strelivo in drugi bojni materijal bolgarske ar-made mora priti v skladnišče, ki bodo pod kontrolo zaveznikov. Zaveznike čete oku-pirajo vse važne, strategične po-stanke na Bolgarskem.

Vojaška okupacija Bolgarske je poverjena angleškim, francoskim in italijanskim četam; iz-praznjene srbske in grške pokra-jine zasedejo srbske in grške čete.

Premirje pomeni, da Bolgarska nima več ar-made in je prenehala biti vojskovoča se država.

Iz pogodbe za premirje so na-menoma izpuščena vsa vprašanja, ki se tičejo teritorialne preure-ditve na Balkanu. Zavezniki tudi niso določili ničesar, kaj se naj-zgodi s kraljem Ferdinandom in njegovo vlado. Ta zadeva je pre-puščena Bolgarom samim, da jo rešijo.

Pogodba za premirje bo v ve-javi, dokler ne bo sklenjen spon-sni mir.

Bolgari so dali vse.

Pariz, 1. okt. — Včeraj je bilo uradno razglašeno, da se je Bol-garska podala brezpogojno. Pre-mirje je bilo podpisano v nedeljo zvečer in v pondeljek opoldne je bilo podpisano je bi-la končana vojna z Bolgarijo.

Bolgarska ar-mada je odložila or-ožje in zdaj se nadajuje vojne na Balkanu le proti Turkom, Nemcem in Avstrijem.

Cim je bilo podpisano premirje v Solunu, so pričeli zavezniki tako izvrševati pogoje. Bolgarske čete so že na potu domov in nji-hovo orožje, strelivo in drugi ma-terijal vzamejo zavezniki. Gene-ral d'Epersey je že zasegel bol-garske železnice in angleško-francosko-italijanske čete že prodirajo proti Sofiji in ostalim bolgar-skim postojankam, da jih okupi-ajo začasno.

Turčija je zdaj odrezana na su-hem od Nemčije in zavezniki pri-

(Dalje na 5. str. 1. kol.)

SENATNA ZBORNIČA JE ZAVRGLA ŽENSKO VOLILNO PRAVICO.

Klub apelu predsednika Wilsona so demokratični senatorji iz juga porazili resolucijo.

PREMAJHNA VEĆINA.

Washington, 1. okt. — Resolu-cija za žensko volilno pravico je bila danes porašena v senatni zbornici s 58 glasovi proti 31. Po-trebne dvotretninske većine ni bilo. Demokratični jugiški državni poslanci so pomogli do poraza resolucije.

Washington, D. C. — V soboto ni prišlo do glasovanja o ženski volilni pravici. V pondeljek je sam predsednik toplo prizorabil senatu, da glasuje za žensko volilno pravico. Zagovorniki ženske volilne pravice upajo, da je pred-sednikov govor spreobrnil vsaj par nasprotnikov, da glasujejo

za predloga.

Predsednik Wilson je vrlo in dobro argumentiral v prilog ženski volilni pravici. Jedro njegovega govora je bilo, da Amerika ne more biti voditeljica v boju proti nemški avtokraciji, dokler nima-jajo žene volilne pravice.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo gotove predloge proti ženski volilni pravici.

Senatorji, ki so za žensko volilno pravico, so z zanimaljem po-čeli predsednika, medtem ko so nekateri nasprotni senatorji kazali malo razumevanja za rešitev tega važnega vprašanja, ker imajo

VII. redna konvencija S. N. P. J. v Springfieldu, III.

Uradni zapisnik zborovanja.

(Nadaljevanje.)

Finančni račun S. N. P. J. od 1. sept. 1915 do
30. junija 1918.

DOHODKI:

Gotovina dne 1. septembra 1915. \$ 223,904.54

Posmrtnine 398,101.67

Bolniške podpore 478,869.75

Poškodbe in odpravnine 25,406.40

Reservni sklad 23,910.75

Upravni sklad 69,386.02

Sklad izrednih podpor 9,200.01

Izredni asesment v bolniški sklad 20,500.25

Obresti na bondih 33,863.10

Obresti čekovnega računa 2,372.98

Oglas 8,003.94

Vrnjene bolniške podpore 504.66

Sklad izrednih podpor, nabrašo na šesti redni konvenciji 89.77

Obresti obrambnega sklada .49

Naročnina "Prosvete" 23,250.00

Povrnjeni stroški zastopnikov za združenje 180.43

Povrnjena odpravnina cd dr. št. 92. 205.00

Povrnjena poština C. O. D. 80.00

Dvorana društvenih in jednotinih sej 470.00

Povrnjeni pogrebni stroški 100.00

Stanarina tajništva, uredništva in upravnosti 1,500.00

Prenos iz upravnega sklada, v sklad izrednih podpor 98.77

Preostanek stakovnega sklada 619.86

Nabranzo za zavetišče 2.60

Za pokritje stroškov referendumu društva štev. 61 30.00

Od Surety Co. povrnjen asesment društva štev. 274 67.93

Donos iz otroškega oddelka v upravnem sklad 1,500.00

Izredni asesment v upravni sklad 12,851.75

Posmrtnina John Lauretiča od št. 19 50.50

Obresti vojno-varčevalnih znak 2.20

Povrnjeni stroški brzjava 1.23

Skupaj \$1,335,118.60

IZDATKI:

Posmrtnine \$ 203,162.70

Bolniške podpore 497,183.00

Poškodbe, odpravnine in operacije 17,145.00

"Prosveta" tednik 23,968.82

"Prosveta" dnevnik 25,246.05

Tiakovine 6,681.74

Plače uradnikov 27,639.00

Sklad izrednih podpor 1,300.00

Vožnje in dnevne odbornikov in poblaščencev 7,593.96

Uradne potrebuščine 587.31

Telefon, brzjavci in poština gl. odbornikov, ured. in uprav. 2,606.07

Drugi poštni razred za "Prosveto" 4,100.00

Stanarina jednotinega urada 1,898.00

Provizija na oglaših uprav. Prosvete

Obresti na kupljenih bondih 2,729.49

Varčna glavnih in kraj. odbornikov 1,422.54

Pristojbine na države in drugi stroški 478.36

Plače odvetnikov 810.11

Sodniki stroški društva štev. 230 \$47.69 in podpora 271.69

Znaki in darila ustavniteljem društev 3,093.52

Zavarovalnina na jednotinem pohištvu v posloju 139.90

Preiskave sumljivih in drugih bolnik. Za aktuarsko delo in večak za pregled knjig na 6. sedni konvenciji 462.12

Najemnina posebnih moči 292.69

National Fraternal Congress; asesm. in pravni oddelek 252.00

Vožnja na sušeni bolnih članov 88.22

Pisateljem za sotrudniško delo pri Prosveti 217.55

Preseg in dra 433.00

Elektrika in plin 112.43

Kurjava in čiščenje glavnega urada 220.00

Oglas 120.00

Pitna voda za tajništvo, uredništvo in

	upravljanje	10.00
Knjige za krajevna društva	687.35	
Inventar	1,928.00	
Davek na vodi in posestvu	195.76	
Popravila	32.36	
Shramba za bonde	65.50	
Plet okrog urada	141.25	
Drevese pri uradu	20.06	
Asesment umobolnih članov	129.32	
Klišej za koledarje	9.25	
Addressograph Co.—spremembe naslovov	19.49	
Povrjen asesment	9.75	
Razni drugi stroški	138.69	
Varčna v tožbi Frank Medveščka štev. 105	75.00	
Nagrojni venec bivšega blagajnika Fr. Korčeta	10.00	
Ligilizacije	22.85	
Chicago Towel Co., za milo in pranje stroški odvetnika v Washington, D. C.	8.00	
nasopisi za uredništvo	37.45	
Asesment za društva iz stavkovnega sklada	84.28	
Dvorana za seje glavnega odbora za časa šeste redne konvencije	437.24	
Siroški v tožbah	134.50	
Selitev jednotinega urada	130.00	
R. W. Layer, arhitekt	20.50	
Električna naprava v gl. uradu	258.75	
Zagrinjala na oknih	141.75	
Električna razsvetljava	8.00	
Prenos iz upravnega sklada v sklad izrednih podpor	5.40	
Legalni stroški pri nakupu posestva in pri zgradbi urada	89.77	
Priče v tožbi Mary Kočevar od štev. 29	35.75	
Od konvencije priznani sodniški stroški društva štev. 95	189.80	
Eksprese pošiljatve kovčkov in prevoznina	75.00	
Fr. Magajna, R. Pieteršek, sodelovanje za časa konvencije	60.95	
V. Repovš, A. Peterlin, zapisnikarja v aferi Faletiča	20.00	
V. Cajnkar, Paul Berger, zapisnikarja šeste redne konvencije	9.00	
J. Verderbar, J. Zavertnik in A. J. Terbovec za pravila	60.00	
Frank Tauchar, pred. konvencije	75.00	
Louis Skubie, za urejevanje sklada za onemoglie	20.00	
Fr. Golob, za delo ob času konvencije	10.00	
J. Radiček, stroški pogr. A. Vidriča	100.00	
J. Molek, za prevod pravil na angleški in hrvaški jezik	175.00	
Društvo štev. 61, stroški pogreba J. Grossa	25.00	
J. Verderbar, J. Zavertnik, za prireditev koledarjev	15.00	
M. J. Turek, za prepis imenika	75.00	
Za razbito predsedniško mizo za časa konvencije	5.00	
Nagrada kontestantom	150.00	
E. Kristan, za spis	100.00	
J. Molek, za povest	125.00	
J. Verderbar, povrnitev stroškov v Washington, D. C.	25.00	
J. Radiček, povrnitev stroškov v tožbi Fr. Bučarja	75.00	
F. S. Tauchar, vožnja in dnevnice v Butte, Mont.	80.00	
A. J. Terbovec, vožnja in dnevnice pri obiskuju bolnikov	36.00	
Popravila pisalnih strojev	64.48	
Prispevki za društvo štev. 79, Cle Elum, Wash.	25.00	
Gotovina dne 30. junija 1918	180.00	
Skupaj	\$1,335,118.60	
Jednota je imela premoženja za časa zadnje konvencije	\$ 223,904.54	
Premoženje dne 30. junija 1918.	496,502.40	
Napovedovali na premoženju v 3 letih	272,597.86	
Premoženje se je več kot podvojilo.		

Umrli člani in članice od 1. sept. 1915 do 30. junija 1918; za koliko so zavarovani, izplačane posmrtnine in jednotni dolg.

Dr. štev.	Ime in priimek.	Zavarovan za	Izplačana Vsota	Dolg na Posmrtninah
1	Rudolph Skočir, e. 1763	\$ 600.00	\$ 600.00	
	Rose Železnik, e. 19784	600.00	600.00	
	Jacob Amziček, e. 22	600.00	600.00	
2	John Turk, e. 11284	1,000.00	1,000.00	
	Frančiška Brejč, e. 6816	1,000.00	1,000.00	
	Anton Svrtina, e. 7659	1,000.00	1,000.00	
	John Oresar, e. 13321	1,500.00	1,500.00	
	Jozef Žabkar, e. 6204	600.00	600.00	
	Frank Ferme, e. 63	600.00	600.00	
3	Joseph Jeraša, e. 748	600.00	600.00	
	Peter Kalieh, e. 20601	1,500.00	1,500.00	
	Joseph Brieč, e. 1825	600.00	600.00	
	John Mihalovič, e. 7071	600.00	600.00	
	Peter Anžič	600.00	600.00	
	Ilija Badovinač, e. 121	600.00	600.00	
4	Joseph Rupnik, e. 5003	600.00	600.00	
	Martin Zupančič, e. 13115	600.00	600.00	
	Joseph Novak, e. 3380	600.00	600.00	
	Andrej Oblak, e. 7682	600.00	600.00	
	George Brgoč, e. 13121	600.00	600.00	
	Blaž Luznar, e. 11435	600.00	600.00	
	Mary Kužnik, e. 20603	600.00	600.00	
	Frank Pogačar, e. 19041	600.00	600.00	
	Anton Kolene, e. 19882	600.00	600.00	
5	Anton Galičič, e. 1031	600.00	600.00	
	Martin Prosen, e. 924	600.00	600.00	
6	Louis Umek, e. 17400	600.00	600.00	
	Bartol Klemenc, e. 17160	600.00	600.00	
	Frank Span, e. 481	600.00	600.00	
	Peter Dragovic, e. 4078	600.		

Dr. stev.	Ime in priimek	Zavarovan za	Izplačana Vsota	Dobj na Posmrtnih
John Dugas, e. 18808		600.00	600.00	
92 Alois Trefalt, e. 16464		600.00	600.00	
Anton Nahman, e. 6159		600.00	600.00	
94 Anton Lango, e. 21604		150.00	100.00	50.00
95 Mike Sauriš, e. 15573		600.00	600.00	
97 Mike Plevnik, e. 6464		600.00	600.00	
Mary Slapničar, e. 9744		600.00	400.00	200.00
Frank Ruzič, e. 20132		600.00	350.00	250.00
98 Joseph Trdin, e. 24764		150.00	150.00	
Louis Kramarski, e. 73		1,500.00	1,500.00	
99 Joseph Gore, e. 6566		600.00	600.00	
102 Agnes Jurečić, e. 18168		600.00	600.00	
Lena Simšek, e. 10984		600.00	600.00	
Terezija Anžiček, e. 6803		600.00	600.00	
103 Josephine Brigg, e. 27035		600.00	600.00	
106 Frank Miklaučič, e. 10187		600.00	600.00	
Andy Puskar, e. 14643		600.00	600.00	
107 Joseph Petaros, e. 21641		100.00	100.00	
Alojzija Cainkar, e. 8928		600.00	600.00	
Bolzenk Murad, e. 18078		600.00	600.00	
109 Angelo Sedelo, e. 19647		1,000.00	1,000.00	
110 Frank Lesar, e. 9080		600.00	600.00	
Joseph Andolsek, e. 14910		600.00	600.00	
Matt Miklaučič, e. 21644		600.00	600.00	600.00
111 Frančiška Hren, e. 16043		600.00	600.00	
Frančiška Mišmaš, e. 7262		600.00	600.00	
Jozefa Sustar, e. 28492		1,000.00	1,000.00	
112 Frank Jaklovčič, e. 5296		600.00	600.00	
114 Ferd Sporar, e. 17280		600.00	600.00	
115 Joseph Bratuš, e. 969		600.00	600.00	
117 Fanny Prešeren, e. 14291		600.00	600.00	
120 Matt Stalik, e. 20069		1,000.00	100.00	900.00
Mihail Andlar, e. 11658		600.00	600.00	
121 Frank Pojsel, e. 7348		600.00	600.00	
Frank Perme, e. 8169		600.00	600.00	
122 Mary Slabe, e. 20873		600.00	600.00	
Anton Zupančič, e. 17014		150.00	150.00	
123 Nick Polovich, e. 19226		1,000.00	1,000.00	
Matt Boljar, e. 19230		600.00	300.00	300.00
124 John Oblak, e. 14922		600.00	600.00	
125 Valentin Vodnik, e. 14678		600.00	600.00	
126 John Zlindra, e. 8953		600.00	600.00	
John Lizar, e. 21246		600.00	600.00	
Joseph Bizjak, e. 8957		600.00	600.00	
Anton Beton, e. 25442		600.00	100.00	500.00
129 Ivana Mlakar, e. 11532		600.00	600.00	
130 Mary Levstek, e. 11412		600.00	600.00	
132 Margaret Jeler, e. 23777		600.00	600.00	
Joseph Zupec, e. 9153		600.00	600.00	
134 Mihail Mlakar, e. 14162		600.00	600.00	
Frank Kančič, e. 13822		600.00	513.33	86.67
137 Anna Hrast, e. 15621		600.00	100.00	500.00
Frančiška Breclnik, e. 15619		600.00	600.00	
Antonija Marinčič, e. 26180		600.00	600.00	
138 John Sedmak, e. 9380		600.00	600.00	
Antonija Žigon, e. 13257		600.00	600.00	
Terezija Uršič, e. 23523		600.00	600.00	
John Kruje, e. 14693		600.00	100.00	500.00
John Koplenk, e. 18407		600.00	600.00	
140 John Elich, e. 16433		600.00	600.00	
141 Frank Žagar, e. 19251		150.00	150.00	
142 Antonija Terček, e. 19058		600.00	600.00	
Ludvig Blie, e. 19689		600.00	600.00	
143 Joseph Oražen, e. 14032		600.00	50.00	550.00
144 Anton Petrovčič, e. 6791		600.00	600.00	
145 Mary Janezich, e. 12015		600.00	600.00	
Louis Godečka, e. 18633		600.00	600.00	
146 Anton Hribar, e. 21400		1,000.00	1,000.00	
Joseph Poček, e. 16270		600.00	600.00	
Máry Harvan, e. 11056		600.00	100.00	500.00
147 Jacob Kueler, e. 14488		600.00	600.00	
153 John Gorenčič, e. 10472		1,000.00	1,000.00	
Mary Sitar, e. 20349		600.00	600.00	
156 Mihail Vidic, e. 10655		600.00	600.00	
Helena Hvalica, e. 23011		600.00	600.00	
159 Anton Glavich, e. 19025		600.00	600.00	
161 John Turk, e. 16534		1,500.00	0. 1,500.00	
Louis Podržaj, e. 17061		600.00	600.00	
164 Mary Vidic, e. 19695		600.00	600.00	
167 Loreno Jančnik, e. 18197		150.00	600.00	150.00
168 John Martinčič, e. 11882		600.00	600.00	
Joseph Zgone, e. 2116		600.00	600.00	
Frank Jakopič, e. 122		600.00	50.00	550.00
169 Frank Koderman, e. 5368		600.00	600.00	
170 Frank Bregar, e. 12041		600.00	100.00	500.00
171 Frančiška Napotnik, e. 14498		600.00	600.00	
172 Mary Martinčič, e. 18478		600.00	600.00	
173 Anton Tratnik, e. 12910		600.00	251.67	348.33
Frank Stranecar, e. 16511		600.00	600.00	
Vasilij Jurčák, e. 16764		600.00	600.00	
John Hladnik, e. 8847		600.00	600.00	
174 John Starman, e. 16650		600.00	600.00	
Mike Majcen, e. 17178		1,000.00	100.00	900.00
175 Anton Škoda, e. 12705		600.00	600.00	
176 Mike Turkalj, e. 16096		600.00	600.00	
183 Joseph Kuralt, e. 7309		600.00	600.00	
John P. Korpník, e. 994		600.00	600.00	
187 Rose Sklamba, e. 18335		600.00	600.00	
Anna Smišek, e. .		350.00	350.00	
191 Ernest Pretti, e. 14523		1,000.00	1,000.00	
Andrej Puž, e. 18486		1,000.00	1,000.00	
John Curjak, e. 17790		600.00	100.00	500.00
192 Frančiška Pintar, e. 12260		600.00	600.00	
Terezija Kramar, e. 17597		600.00	600.00	
197 John Suhodole, e. 14766		600.00	600.00	
200 Andrej Dernovšek, e. 20139		150.00	150.00	
Signmund Berger, e. 2358		600.00	600.00	
201 Anton Dekleva, e. 19712		600.00	600.00	
Frank Grill, e. 26022		600.00	600.00	
John Slak, e. 23337		600.00	600.00	
Joseph Smolich, e. 6568		600.00	600.00	
Andrej Tekane, e. 15205		600.00	600.00	
Frank Trebovič, e. 16450		1,000.00	100.00	900.00
203 Dragotin Filipovič, e. 20766		150.00	100.00	50.00
Frank Benigar, e. 20140		600.00	600.00	
Elija Vučič, e. 23043		1,000.00	1,000.00	
204 Alois Erzar, e. 19510		1,000.00	1,000.00	
206 Frank Medvedič, e. 21439		600.00	600.00	
John Černuta, e. 21715		150.00	100.00	50.00
207 Martin J. Doltar, e. 10486		600.00	600.00	
Frank Burja, e. 13346		600.00	600.00	
George Puhek, e. 17096		600.00	600.00	
Frank Kamnikar, e. 17335		600.00	600.00	
George Visner, e. 24064		600.00	100.00	500.00
Joseph Geršič, e. 20902		600.00	600.00	
Andrej Raholin, e. 22348		600.00	600.00	
John McLeach, e. 12719		600.00	600.00	

(Dalej prihodnje sreda.)

**VLADA PRODA POSESTVO
MRS. LILLY BUSHOVE.**

Washington, D. C. — Zvezni varuh tujezenskega imetka bo prodal posestvo mrs. Lilly Bushove, vdove po pokojnem Adolphu Bushu, pivovarnarju v St. Louisu. Posestva se nahaja v Riverside Drivu v New Yorku.

Hrbtobol.

Ako imate boleline v hrbitu, ali kriju čutite, da vas vse boli. Bolesne postajajo nepravilne: lednice (običaj) vso boljje v vodo od vse gre gošč ter dute pri tem bolesine. V takem slučaju rabite kako dobro zdravilo, pa ga morda ne morete dobiti? Ne želite drugih pripomek, ampak poskušate samo en

PROSVETA

GLASILLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4638.

25

Datum v oklepjanju n. pr. (Sept. 30-18) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnim potekla naročnina. Ponovito jo pravljeno, da se vam ne ustavi list.

Bratje in sestre, podpisujte četrtto vojno posojilo Združenih držav, posojilo svobode! Vsak bond svobode je nov korak do zmage, ki bo obenem zmaga Jugoslovanov.

Po konvenciji.

Konvencija S. N. P. J. v Springfieldu je bila končana pred enim tednom in članstvo naše jednote je že več ali manj seznanjeno s počitnimi in važnejšimi zaključki zborovanja, kajti objavljeni so bili od dne do dne med potekom konvencije v "Prosveti". Uradni zapisnik bo izšel po sklepu delegatov tedensko v uradni številki "Prosvete," in ker je precej obširen, poteče morda dva meseca predno se začakuje.

Kakor smo pričakovali, je VII. redna konvencija sprejela mnoge važne in potrebne reforme v jednoti. Pittsburghske hlačice so šle v kot in v dobi prihodnjih štirih let se bo naša organizacija gibala v prostornem, modernem egrinjalnem kakoršnega zahteva sedanjega časa.

Prvo vprašanje, na katerega so naleteli delegati in delegatini, povrnivše se med svoje brate in sestre v domačih nasebinah, je nedvomno bilo: Za koliko je povisan asesment?

Povedali smo že pred konvencijo, da je povisanje asesmenta neizogibno, kajti naša jednota ni izvzeta iz splošnih gospodarskih razmer kakršne so dandasne. Vendar je pa povisanje asesmenta zelo majhno v primeri s podražitvijo drugih življenjskih potrebsčin — in v primeri z ugodnostmi, ki jih dobijo članstvo z Novim letom, je pa povisanje tako neznatno, da ne sme biti člana, kateri bi imel opravičen vzrok za "klikanje".

Asesment je direktno povisan za 26 centov, indirektno pa za 38 centov; to se pravi, s 1. januarjem 1919 bodo člani stalno plačevali 26 centov več mesečno, ostalih 12 centov pa pride sčasoma po potrebi.

V bolniški sklad bo članstvo odslej plačevalo 75 centov namesto 65, toda bolníki bodo v slušaju dolgotrajne bolezni deležni podpore ne samo eno leto, kakor je bilo prej, temveč toliko časa dokler bodo nezmožni za delo, pa magari trajta bolezen deset let. To je velika ugodnost za tiste siromake, katerje so bolezen položila za dolgo dobo v posteljo in kateri so bili doslej v mnogih slučajih takoreč navezani na miločino dobrosrčnih bratov in sester po preteklu enega leta; res je, da bodo člani tudi v hodoča prejemali po prvih šestih mesecih le polovično podporo, ampak bolje je to kakor nič.

Dalje je povisan asesment v upravnim sklad za pet centov in za uradno tedensko glasilo deset centov. To je bilo neobhodno potrebitno, kajti tisk glasila in druge tiskovine ter sredstva, brez katerih ne more biti jednotina uprava, so se podražila in zahtevajo več izdatkov; obenem moramo računati s povisanimi plačami stalno uslužbenih gl. odhrovnikov in drugih uslužbencev, od katerih ne moremo zahtevati poštenejšega dela, če niso vsaj približno pošteno plačani za svoj trud z ozirom na vedenje draginjske razmere.

Da se torej jednota izogne defiletu v upravnem in bolniškem skladu ter pri glasilu, je bilo potrebno povisanje teh 25 centov. Ostali cent gre v dijaški sklad za podporo naših članov in članic, ki žele študirati na vseučiliščih in drugih javnih učiliščih. Ker jednota skrbi poleg telesnega tudi za duševni blagor svojih članov, je pravilno, da pomaga članom do višjih poklicev nakar pričakuje po vsi pravici, da ji taki člani potem vrnejo uslugo za uslugo.

Druži 12 centov gre v vojaški sklad in za S. R. Z., kar pride po potrebi. Jednota ne sme zapustiti svojih članov, ki se že in ki se še bodo nahajali na bojišču za demokracijo. Za vsemi tistimi, ki padajo na bojnim polju, se izplača polovična posmrtnina in članstvo pokrije ta izplačila, z izrednim mesečnim asesmentom desetih centov. Iz tega skладa bo tudi pomagano našim pohabljenim članom, ki se vrnejo z bojišča. — Kar so tiste Slovenskega republičanskega združenja, kateremu je konvencija dovolila sveto \$10,000 za slučaj potrebe ob času mirovne konference, je mesečni prispevek dveh beraških centov na člana v primeri z velikim ciljem, za katerega se bojuje S. R. Z., tako majhen, da nas bi bilo sram, če bi se temu protivili.

Konvencija je dalje sprejela rezolucijo, da naša jednota ne sme zaostati, ko bo treba nuditi očetovsko in materinsko pomoč osirotelim otrokom naših rojakov v starem kraju. Na tisoče in tisoče takih sirot je na Slovenskem in konvencija je dovolila, da se v ta namen vzdame \$1000 iz blagajne mladinskega oddelka, v kateri je dovolj dejanja, a v ostalem se bodo pobirali prostovoljni prispevki.

Konvencija je tudi storila lepe korake za duševni in kulturni napredok članstva in slovenskega delavstva v Ameriki vobče. Sprejela je rezolucijo, ki dovoljuje ustanovitev "Književne Matice" za izdajanje dobrih leposlovnih in poučnih knjig, medtem ko določa druga rezolucija, da jednota skrbi tudi za svoj mladi naravnaj v izdajanjem mesečnika za mladine v slovenskem in angleškem jeziku v napredenu duhu.

Sprejetih je bilo še mnogo drugih važnih sklepov, ki bodo znani članstvu iz zapisnika. Nova pravila so modernizirana vsekoč. Iz gl. odbora odpadajo drugi podpredsednik, zapisnikar, vrhovni zdravnik in gl. urednik glasila, toda na njihovo mesto pridejo tajnik bolniškega oddelka, upravitelj glasila in štirje glavni bolniški nadzorniki, ki bodo reševali po svojih okrožjih zadave bolniške podpore. To je praktična reforma, ki se mora izkazati koristna za jednoto.

V nov gl. odbor je bilo še mnogo drugih važnih sklepov, ki bodo znani članstvu iz zapisnika. Nova pravila so modernizirana vsekoč. Iz gl. odbora odpadajo drugi podpredsednik, zapisnikar, vrhovni zdravnik in gl. urednik glasila, toda na njihovo mesto pridejo tajnik bolniškega oddelka, upravitelj glasila in štirje glavni bolniški nadzorniki, ki bodo reševali po svojih okrožjih zadave bolniške podpore. To je praktična reforma, ki se mora izkazati koristna za jednoto.

Izjava dnevnega razen nedelj in praznikov.

članstvo zadovoljno, in da bo sležno in krepko sodelovalo tudi zanjo za napredok in mogočno rast S. N. P. J.

Končno je upati in tudi želeti, da se naša jednota združi z drugimi naprednimi organizacijami predno pride bodoča redna konvencija, ki se ima vršiti čez štiri leta v Clevelandu.

Padec Bolgarske.

Bolgarska vladna klika, ki se zbira okrog prestolčka dolgoroga Ferdinanda Koburškega, je pogurala Bolgarsko v vojno v trdn veri, da je Nemčija nemagljiva. Staro sovraštvo te klike napram Srbiji vsled macedonskega vprašanja je bilo povod, da se je Ferdinand ponudil za hlapca nemškemu kajzerju.

Dokler je zmagoval Mackensen s svojimi pruskimi hordami, je zmagovala tudi Bolgarska; dokler je Nemčija lahko drobila rusko fronto in odrivala zaveznike črte v Franciji, je tudi Bolgarska lahko govorila o svojem gospodstvu na Balkanu. Bolgarska, Turčija in Avstrija — so bile "velike zmagovalke", dokler je imel kajzer dovolj čet, kanonov in streliva, katerga je kupičl zadnjih petindvajset let.

Ali pred par meseci so prišli za Nemčijo drugi časi. Na bojišče je stopila Amerika in prvi nastop ameriške armade je pokazal, da je Nemčija premagljiva. Sledil je poraz na porazom na zapadu, ob Piavi in končno v Macedoniji in Palestini. Rusija se polagoma, toda sigurno izmike kajzerju iz rok, čeprav se je jo polastil na sramoto boljeviških kolodovij z zlatom, intrigami in orožjem.

Vsi ti dogodki so pokazali bolgarskim imperialistom, da so delali slabo kupčijo, in čim so spoznali, da je cesarska Nemčija izgubljena, so vrh karte na mizo. Igra je doigrana in izgubljena za Ferdinand. Njegova usoda je zdaj v rokah bolgarskega ljudstva. Kaj bo napravilo ljudstvo z njim, se bo videlo v bližnji bodočnosti. Možnosti so velike in ena med temi je odstranitev velike ovire do pravilne rešitve jugoslovenskega vprašanja. Če so Bolgari pametni, bodo proglašili republiko, od katere je potem le en korak do jugoslovenske federativne republike.

Z Bolgarsko mora pasti Turčija in potem sledi Avstrija neizogibno. Okupacija Carigrada, otvoritev Dardanel, prihod zaveznikev brodovja na Crno Morje, invazija Rusije od juga in Avstrije od vzhoda — vse to se lahko zgodi v kratkem času, če ne pride prej do splošnega poloma centralnih držav.

Bolgarska je prišla na plan zadnji moment, dokler je bil še čas za militaristično Nemčijo prihaja ura sodbe in plačila.

Za demokracijo prihaja dan zmage in slave.

Pameten princ.

Rumunski kronprinc Karl je — kakor poročajo — zamenjal rumunski tron s hčerjo navadnega člunskega častnika. To se pravi, da se je poročil z žensko, ki ni kraljeve ali cesarske rodovine; v njih žilah se pretaka navadna rdeča kri brez vsake primesи "visoko rodnosti". Vsled tega "vnebovpijoča greha" je princ izgubil pravico do prestola, toda on sam pravi, da ima rajši svojo ženo kot pa rumunski tron.

Princ je pameten človek, kajti tudi princ si lahko pametni, če hočejo biti. On ve, kakšno vrednost imajo prestoli v bližnji bodočnosti in rumunski prestolček je med zadnjimi; princ bi pa rad dočakal visoko starost, ki morda sega v dobo, ko bodo kralji in cesarji s silo leteli s tronov.

Rumunski princ je dal lep zgled ostalim princem, katerih je že dober regiment na svetu. Kdo hoče živeti v dobi demokracije, naj že danes skrbi, da bo res demokrat. Rumunski princ ceni svojo lepo in zdravo ženo nad vse prestole in krone. Ostali kronprinci po Evropi se bodo nekega bližnjega dne kesali, ker niso bili tako pametni kakor je on. In on se jim že danes smaže — in po vsej pravici.

DOPISI.

la žena poizvedovati, kam je izginila.

Njegovo truplo so pozneje našli v bližnjem potoku, kajti ob potoku je vial njegov jopič, kar je bilo znatenje, da je bržkotne skočil v vodo. Iskali so ga s čolnicem po potoku dolgo časa, toda brezuspešno. Končno so vrgli dinamit v vodo in truplo je prišlo na površje nepoškodovan.

Njegova žena je izpovedala, da je nanj zelo vplivala registracija dne 12. septembra in da se je rotil, da se ne bo šel boriti proti kajzerju. Doma je bil iz Westfalliskega v Nemčiji. Oniburg ni bil pisanec. Njegova žena je izjavila, da že tri leta ne piše alkoholnih pijač, toda vseeno se mu je omrzil um.

Šovinizem in fanatizem vodita v blaznost. Za odpravo takih bolezni je potrebna vzgoja, ki ni pobarvana z verskim ne s šovinističnim fanatizmom, pa bi se na svetu ne dogajali taki slučaji.

Poročevalec.

Waukegan, Ill. — Prijateljem in članom tukajnjem lokalnem organizaciji SRZ, naznamjam da se vrši seja prej omenjene organizacije v nedeljo 6. oktobra. Pričetek zborovanja bo po seji društva Sloga ob 4. popoldne v Slanatovi dvorani na ljubo vmes pa se je razlegala slovenska pesem.

Ob tej priliki smo se spomnili ameriškega Rdečega križa, za katerega smo nabrali sveto \$19.15. Darovalec najlepša hvala.

Tako je nam minil vesel večer v prijateljekom krogu. Sedaj smo zopet vsi pri naših vsakdanjih opravkih v boju za obstanek.

Novoporočenima obilo sreč v novem stanu!

Tomaž Čadež.

Springfield, Ill. — V sredo 25. sept. je tu naglomu umrla soprona rojaka Frank Habjančiča, ga Katarina Habjančič, rojena Erzel, v starosti 36 let. Rojena je bila v vasi Sv. Marjete, v mariborskem okraju na Spodnjem Štajerskem. V domovini zapušča starše, brata in sestre, tu pa žaljočega soprona, sina in svaka.

Vsem tem izrekamo naše sožalje, pokojnici pa naj bo lahka ameriška gruda.

Pogreb se je vršil civilno.

J. Underwood.

Mascoutah, Ill. — Tu si je končal življenje Avgust Oniburg, star 42 let. Dne 19. sept. je odšel z doma, kjer je pustil leno in se dem otrok. Dan pozneje je pričel.

SLOVENSKO REPUBLIČANSKO ZDROUŽENJE.

Sedaj v Chicago, Ill.

IZVLEČEK VALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Anton J. Terbovec, Josip Zaveršnik.

NAJDORNI ODBOR:

Ladislav Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermenc, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravica, Jacob Muha, Zvonko Novak, K. H. Pogodič, Matt Pogorelc, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrib, Stefan Zabrič, John Kalan, Anton Zlogar, Louis Truger.

(Opomba: Zastopniki organizacij in listov, ki se dozdaj še niso priglasili, postanejo diani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temskejimi načeli S. R. Z. — Naslov na pisma in denarne pošiljatve je sleden: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.)

IZDATKI SLOV. REPUB. ZDROUŽENJA

od 15. jan. do 31. avgusta 1918.

Jan. 19.	Vozni stroški nadzornika	\$ 4
----------	------------------------------------	------

**BOLGARSKA SE JE PODALA
BREZPOGOJNO.**

(Meddeljanje o prve strani)

čakajočo vsako uro, da pride turška vlada z enako ponudbo za primirje in mir kakor Bolgarija. Edino odprt pot ima Turčija še čez Črno Moje in še južno Rusijo, ka pa je za Turke in Nemce velik ovinek.

V Parizu je včeraj zavladalo neizmerno veselje, ko je prišla vest o kapitulaciji Bolgarske. Vse vesti o sijajnih zmagačih na zapadni fronti so stopile v ozadje zmagovlavnih dogodkov na Balkanu.

Zanimive so tudi vesti iz Nemčije. Iz Berlina so poročali "sinoč" čez Amsterdam in Švico, da je Mackensen prišel z nemškimi četami iz Rumunije na Bolgarsko in Avstrija je tudi odpisala nekaj čet. Vsa ta pomoč je prišla za Bolgare prepozno in zavezniki bodo lahko obračunali z avstro-nemškimi četami, kar jih je na Bolgarskem in v Srbiji ter Albaniji. Druga brzjavka pravi, da bodo Nemci in Avstriji utrdili črt ob Donavi in severno nad Nišem ob Savi, kjer bodo skušali odbiti invazijo Avstrije z juga.

V Berlinu še vedno verjamejo, da je bolgarska vlada sklenila premirje proti volji ljudstva. Toda Nemci ne morejo več zakrivati velike panike, ki divja v Berlinu. Kajzer je včeraj sklical vse ostale nemške vladarje in voditelje armade v svoj glavni stan na konferenco. Na Dunaju in v Budapešti je tudi zavladal strah. Iz Švice javljajo, da je avstrijski cesar prejel v nedeljo telegram od bolgarskega kralja Ferdinand, ki zagotavlja prvega, da "ostane lojal Avstriji in Nemčiji". To pomeni, da bo Ferdinand kmalu pobral pete iz Sofije. Svojo družino je že postal nekam v Nemčijo.

Druga vest iz Soluna se glasi, da so se uprli avstrijski polki na Bolgarsko. Vojski so postrelili svoje oficirje in se podali zaveznikom z Bolgari vred.

Izklučeno ni, da se ne bi velik del bolgarske armade prostovoljno pridružil zaveznikom v boju proti Nemcem.

Zavezniški vzeli Skoplje.

Pariz, 1. okt. — Iz Soluna javljajo uradno, da je francoska kavalerija okupirala Skoplje (Uskub), nekdanje glavno mesto Stare Srbije.

Zavezniške čete prodirajo širom Srbije in Albanije in drugi del zavezniške armade prodira na Bolgarsko proti jugu. Zavezniške čete se tudi bližajo Sofiji.

Nemci se dramajo in zahtevajo demokratično vlado.

Amsterdam, 1. okt. — Nemci so spoznali, da je poraz njihove armade ne samo možnost, temveč takoreč pred durmili. Zunanji svet ne ve, kaj se godi te dni v Nemčiji. Ljudstvo je silno poparjeno in resignirano, a obenem se je pričelo obračati proti svojim avtokratom in na vseh straneh je slišati zahteve po demokratični vladi.

Danes poročajo iz Berlinu, da bo kajzer imenoval Fehrenbach, predsednika državnega zborna, njenim kancelarjem. Obenem javljajo, da so se tri večinske stranke v rajhstagu (klerikalna, socialna in liberalna) zedinile v zaledjevi za parlamentarno vlado, ki bo odgovorna državnemu zbornu in ne več kajzerju. V ta namen hočejo izbrati 9. člen nemške ustave, ki dočka, da je vlada odgovorna samo cesarju.

Kolera v Berlinu.

Bazel, Švica, 1. okt. — V Berlinu se je pojavila kolera in šest oseb je že umrlo.

Vladna kriza v Nemčiji.

Amsterdam, 1. okt. — Danes je uradno potrjeno, da sta podala ostavko nemški kancelar Hertling in zunanjji minister Hintze. Kajzer je sprejel obe demisiji.

CESTNOŽELEZNISKO VPRAŠANJE V CHICAGU.

(Meddeljanje o prve strani)

se bo moral delavec naseliti v živini tovarne, v kateri dela. On, njegova žena in otroci bodo vdelovali slab zrak in z bacili prenapojen zrak. Predmetstja, kjer so široka stavbišča in krog hiš vrtovi, bodo ostala ohranjene le še inovativnim slobom, ki si lahko nabavijo avtomobil, ali pa plačajo povisano in naračajočo vozino. Navaden delavec nimata avtomobila in tudi

Rittlinger je najprvo ustrelil W. T. Reasons in njegovo ženo, ki je zanj pličeval skozi več let, da je zanj skrbel okraj. Kasneje, ko je Rittlinger lovila patrnja, je nevarno ustrelil John Huttona.

ne more plačati stopnjevanje naračajoče voznine. Obsojen je, da stanuje v stanovanjski kasarni. Taka bo posledica stopnjevanje naračajoče voznine. Enaka in enotna vozina je ameriška naprava, ki se je izkazala, da je hvalevredna. To ameriško napravo hoče pogoljni nova odredba. Ali bodo to volile dovolili na volilni dan.

Ljudstvo v Chicagu se je ponovno izreklo, da postanejo cestne železnice splošna občinska last. Namen te odredbe je, da cestne železnice ne postanejo splošna občinska last in ostanejo še nadalje pod pravno kontrolo.

Zagovorniki odredbe ne taje, da ima odredba namen podvogiti vrednost nekaterih cestnih železnic. Ce bi na pr. mestu odredilo, da je hisa siromašne vdove nevarna za stanovanje, ali bi se vsakdo ne snejal, če bi vdova rekla: "Dobro, hisa je nevarna, toda za vsa odločbo zahtevam toliko in toliko tisočakov odškodnine."

Naprave za javne potrebe so vredne pol milijarde dolarjev. Ali je pametno, da s temi napravami gospodarijo divji finančniki, ki imajo pred očmi najprvo svoje interese?

Jesenske volitve se bližajo. Ljudstvo bo na splošno glasovanje predložena tudi cestnoželezniška odredba. Kako naj ljudstvo glasuje? Če bo ljudstvo pametno glasovalo, odglasuje proti nji. Ako pa ljudstvo glasuje začenja, naj po odglasovanju nikar ne tarna in toči, če mu bodo cestnoželezniški brouni naložili težko butaro.

MADŽARI V GIBANJU ZA REPUBLIKO.

Chicago, Ill. — V Chicago je pričelo veliko gibanje, da Madžarska postane republika. Mogoče odide v kratkem ameriško-madžarska misija v Švico, da konfiriira z grofom Karolyjem, vodjem neodvisne stranke v ogrskem parlamentu.

Grof Karoly je svoječasno dejal, da je vsak kralj ali cesar mašoprednec, ki ne podpiše štirinajst točk v znani deklaraciji predsednika Wilsona.

Voditelji Madžarov v Chicagu pravijo, da se gibanje za republiko razširi med 1,500,000 Madžarom v Združenih državah kot pečar.

MEHIKANI UBILI VOHUNA VILLE.

El Paso, Tex. — Iz glavnega mesta Čivave, so došla poročila, da se mesto pripravlja za obrambo proti četašem Ville, ker je Ville zoper osvojili Jiminez.

V nedeljo so prijeli nekega Španca, osumljenega vojunka, ki so ga kasneje izpustili pod pošto. Ko so došla prva poročila o napadu na Jiminez, so ga zoper arietirali in postavili pred vojno sodišče. Obsodili so ga na smrt in izvršili smrtno obsodbo. Aretirali so tudi njegove poroke in zapri. Dr. Manuel Trillo, oče polkovnika Miguel Trilla, šefa Villovega generalnega štaba, je bil tudi arietiran v Čivavi.

NEZGODA V RUDNIKU, 25 RUDARJEV UBITIH.

Murphisboro, Ill. — V rudniku Franklin Coal & Coke kompanije pri Royaltonu, Ill., je nastala eksplozija, ki je ubila 25 rudarjev. Med mrtveci sta rudniški superintendent in ravnatelj.

RUMUNSKA LEGIJA V FRANCII.

Washington, D. C. — Prva enota rumunske tujezemski legije je formirana in je dovršila priprave za odhod na fronto. Stevilno legijonarje v enoti ni naznajeno, toliko je pa znano, da so legijonarji izvezbani vojski, ki so uskočili iz Rumunije, ko so centralne sile prisilile rumunska vlado, da podpiše mir.

ČIN BLAZNEZA.

Harrisburg, Ill. — 75-letnemu Edward Rittningerju se je znečilo, da ubil je dve osebi, eno pa ranil. Patrulja, ki ga je lovila, ga je ustrežila.

Rittninger je najprvo ustrelil W. T. Reasons in njegovo ženo, ki je zanj pličeval skozi več let, da je zanj skrbel okraj. Kasneje, ko je Rittninger lovila patrnja, je nevarno ustrelil John Huttona.

Podplitite posejilo svobode.

ŽELEZNIČARI SE ORGANIZIRAJO.

Denver, Colo. — Delavei, ki natajajo in razklađajo prtljago in ekspresno blago, so se organizirali v lokalni organizaciji štev. 112. Brotherhood of Railway Clerks. Organizacija ima namen zboljšati gmotne in delovne razmere teh delavcev. V organizacijo je vstopilo 98 delavcev.

PRIDELEK SADKORNEGA TRSTA ZNIZAN.

San Juan, Porto Rico. — Vlada nazačanja, da bo sladkorni trst dal letos 452,796 ton sladkorja. Lam so producirali 503,081 ton sladkorja. Pridelek se je skrnil za manj več kot deset odstotkov.

27 ZAVEDNIH NASPROTNIKOV VOJAŠKE SLUŽBE OBSEŽNIH JEMIN.

Louisville, Ky. — V Camp Zähringenu je bilo obsojenih sedem in dvajset zavednih nasprotnikov vojaške službe na kazni in deset do dvajset let, ki nista hoteli izvrševati povelj. Tri in dvajset nasprotnikov je debilo po deset let ječe, trije po petnajst let eden je bil obsojen na dvajset let.

BOJNO LADJA ZADELA OB MORSKO MINO.

Washington, D. C. — Mornarški department je podal izjavno, v kateri pravi, da je bojna ladja "Minnesota" zadeła ob podmorsko mino pred delavarskim valovobranom. Na ladji ni bilo izgubljenih živih.

UBEŽNA MORILCA PRIJETA.

Chicago, Ill. — Earl Dear in Lloyd Bopp, ubežna morilca, ki sta 12. septembra v družbi Moranove pobegnili iz okrajne ječe, sta bila prijeta predsmenoči brez krvoprelijta. Podala sta se, ko sta videla, da so policijski obkolili hišo in da ne moreta pobegniti.

Hišo je obkobil nad dve sto policajev in detektivov, ker so pričekovali, da se ubežnika postavita v bran.

Dear, Bopp, McErlane in Moran so pobegnili iz okrajne ječe dne 12. septembra. John Kampter, edini stražnik na hodniku v četrtjem nadstropju, je izpovedal več povesti o begu. Iz teh povesti so končno sestavili poročilo, na kakšen način je posrečil beg. McErlianu je bilo dovoljeno obiskati Moranovo v njegovem celici. Kempster je vstopil v celico, kar je v protislovju s pravili. McErlan mu je vzel ključ in ga zaprl v celico. Odšel je v družbi Moranove, da osvobi Deara in Boppa. To se je zgodilo.

Kaznenci so imeli 150 čevljev dolgo vrv, po kateri so se spustili na tla.

Earl Dear je bil obsojen na smrt, ker je umoril vojnika Rudolph Wolfa.

Lloyd Bopp je bil obsojen na smrt, ker je umoril vojnika Hermana Malowa.

"Big Joe" Moran, znan vložilec, je čakal na obsodbo, radi raznih ropov.

Frank McErlane je bil z Boppom arietiran radi umora. Izpustili so ga iz ječe, toda kasneje so ga arietirali, ker je napadel Grace Lytle, glavno pričo proti njegovemu tovarišu.

Frank McErlane je bil z Boppom arietiran radi umora. Izpustili so ga iz ječe, toda kasneje so ga arietirali, ker je napadel Grace Lytle, glavno pričo proti njegovemu tovarišu.

POVPRŠEVANJE PO NEIZUČENIH DELAVCIH PO NEMUJE.

Pittsburgh, Pa. — Po poročilu zveznega delavskega departmanta v Washingtonu ponehujte po prvem avgustu povpraševanje po neizučenih delavcev.

Elmer H. Harris, superintendent posredovalnic za delo v Zadnjem Pennsylvaniju, je dejal, da so v prvem in drugem tednu v avgustu zahtevali po 20,000 do 30,000 neizučenih delavcev na dan, sedaj pa hočejo le po 3,000.

Najmanj delavcev so zahtevali dne 5. septembra, ko so potrebovali le 1,100 delavcev.

AMERIŠKA ŠKUNA IZGUBLJENA.

Havana. — Kapitan Mitchell in šest mornarjev s škuno "S. I. Alard" se je pripeljalo sem na vlačilnem parniku. Škuna je nasedila na kubansko obrežje in je izgubljena. Nosila je 1,777 ton.

Podplitite posejilo svobode.

OSEMNAJST AVSTRIJSKIH PODANIKOV V ZAPORU.

Steubenville, O. — Podmaršal S. E. Loftus je preiskal razne rudarske naselbine in je arretiral 18 avstrijskih podanikov v okraju Jefferson. Otočeni so, da se niso registrirali. Vsi pridejo pred zveznega komisarja N. E. Millerja, da jih zasiši.

GARANTIRANA CENA ZA PRAŠICE PRIPOROČENA.

Washington, D. C. — Narodni poljedelski posvetovalni odsek priporoča, da se farmarjem garantiira cena za žive prašice. Odbor priporoča \$15.50 za sto funtov žive teže.

ZENO NAŠLI MRTVO NA DOMU.

Chicago, Ill. — Mrs. Katie Buidiecke so našli mrtvo na njenem domu. Žena je bila brez oblike in na njej so bila znamenja, ki so gorovila, da je bila zadavljena.

Z njo je živel neki Joseph Winters, ki pravi, da je njen soprog. Po njegovih izpovedih se je vrnil ob treh zjutraj in našel ženo mrtvo. Policija ga je pridržala v zaporu.

VELIKOJEZERSKA ZATVORNICA DOVRŠENA.

Sault Ste. Marie. — Četrta zavornica, ki jo graditi vzdoljava, največja na svetu, ki veže jezero Superior z jezerom Huron, je praktično dovršena. Postaviti je treba več velika vrata, ki tehtajo 1,100 ton in skozi katere bodo pluli veliki parniki, naloženi z železom in bakreno rudo ter žitom.

Temelj za vrata je zgrajen na široki skali v slapovih reke St. Mary. Takoj prično montirati tudi ogromna vrata, ki bodo v boku širokih osem čevljiev in bodo dograditi do prihodnjega poletja. Kadarko bodo vrata zaprta, bodo kanali napolnili z vodo, da se parnik dvigne tako visoko, kot je površina vode v drugem jezeru.

Temelj za novo zavornico so pričeli graditi v letu 1912, ki bo stala \$3,500,000. V letu 1915 so vili v dolbine prvi železobeton, da napravijo stene, ki so dolgi 1,700 čevljiev in visoki 75 čevljiev. Na vrhu so stene široke 8 čevljiev, v vnožju pa 26 čevljiev.

Poleg tega so štiri velike zavornice v slapovih reke St. Mary. Tri so na ameriški strani, ena pa na kanadski strani, toda nobena ni tako velika, kot nova zavornica.

Troški za prevažanje tovora skozi zavornico znašajo 1.72 tisočink na tono. V zadnjem letu so preprečili po kanalih za \$1,196,922,183 blaga na 22,885 ladjah.

Prav tako so zavornice v zavornici v zavornici.

Prav tako so

IZ GLAVNEGA URADA.

IZ GLAVNEGA URADA TAJNIKA.

Naznanjam vsem društvom, ki prosijo, da se jim iz gl. urada posuje pisalni papir in kuverte, da jednota takih predmetov nima na roki, da bi jih vsak čas posiljal društvom. Sino pač naročili pisalni papir za vse društva, ki so se zglasila, da ga potrebujejo v začetku tega leta. Društva, ki potrebujejo pisalni papir, morajo tega sama naročiti in ga plačati ali pa počakati, da ga jednota zoper priskrbi za vse društva. To se ne mogoče zgodilo meseca januarja 1919. Toliko v odgovor vsem tistim, ki povprašujejo za pisalni papir.

John Verderhar,
gl. tajnik.

DOPISI.

Dobro in slabo seme.

Camp Grant, III. — Dobro, združeno seme je še vedno rodilo dobre sadove, četudi je včasih vsajeno v pusto zemljo. Vse nekaj drugoga je s slabim semenjem. Četudi ga vseješ v rodovitno zemljo, ne so nikdar plodovito; če skali in morda tudi obrodi, je njegov sahlep brez vrednosti in neporanjen. Rastlinje slabega semena je šibko in mršavo, vredno pomilovanja. To naj si zapomnijo sejalec slabega semena.

Propagatorji krske deklaracije so sejalec slabega semena. Na rodovitna tla so sejali smetje, zarelo monarhistično seme, ki je semintja skalilo in pogalo sad v obliku kakih podružnic SNZ ali kakih druge organizacije. Sejali so monarhistično seme na dobro zemljo, kakor sem omenil, toda na tej zemlji vspeva le dobro semenje, seme ljudskega preporoda in svetovne demokracije. Sejali so krone, toda njihov lesk je obledel takoj, kakor hitro so bile vsajene v rodovitno demokratično zemljo. Sejalec monarhističnega semena se bodo moralni prepirati, če se že niso, da je brezuspešno vsako njihovo delo. Kdor danes propagira za srednjeveške institucije, za nove monarhije, ta ne bo dosegel uspehov, kdor v sedanjih časih slavi kralje in cesarje, ali deluje za jugoslovansko monarhijo, ta je v protislovju s principi predsednika Wilsona in sploh v kričedem nasprotju z idejami svetovne demokracije.

Res je, da Slovenci v domovini niso imeli mnogo prilike do izobražbe. Toda v našemu narodu je trdna volja in hrepenevanje po znanju; in tega so si pridobili izjemni slovenskih naroda, ki so prišli v to deselo. Med tem pa je širila veda obzorje znanja med ljudskimi masami tudi v domovini; ni ga podpirala avstrijska vlada, pač pa volja in vztrajnost naroda, ki ga je gnalo hrepenevanje po znanju.

To znanje je privdelo naše ljudstvo tu in onstran oceana tako daleč, da je postalno globlo za monarhistično propagando in želi osvoboditi ne izpod ene krone pod drugo, pač pa v državo, kjer bo ljudstvo samo gospodar svoje nade.

Na svetu je vedno dovolj ljudi, ki so pripravljeni igrati izdajalsko vlogo. Dobili so se tudi med Jugoslovani, ki so iz golih materialnih razlogov agitirati in se propagirajo za monarhijo. Kaj zaneteva ljudstvo, to jin ne dela skribi, kajti ljudstvo niso ti kraljevaški gospodje še nikdar pripisovali kakih pravic. Po naravnih teh birokratov so ljudje samo zato na svetu, da izpoljujejo povelja in ukaze. Tako vlogo naj bi igralo to ljudstvo tudi v jugoslovanski monarhiji. Če bi šlo to ljudstvo predajec, teda bi bila na razpolago 13. točka krske deklaracije, potom katere bi njegovo veličanstvo kralj lahko zavrgel vsak predlog, vsak zakon, ki bi bil proti monarhističnim in birokratičnim interesom.

Čul sem iz njihovih lastnih ust, kako sodijo visoki gospodje kraljevaške agenture o ljudstvu. Kljub temu se mu laskajo, ker se jim zdi to ljudstvo potrebno za doseglo njihovih namenov. Zato je vsa njihova takтика zavajati ljudstvo. Mogočni gospodje, slavitevli cesarjev in kraljev se ponizajo.

jejo med revne ljudi, da s pomočjo mase dosežejo državo, v kateri bo to ljudstvo ponižano pod rubriko podanikov, mesto da bi bili ravnopravni državljanji svobodne republike.

Kdor ne sledi pokorno njihovi taktilki, tega načeno kraljevaški propagatorji s sovražnikom, izdajalcem svobode Jugoslovjanov. Če je potreba denuncijacija, niso zanje nikdar v zadregi. Iz časopisa sem izprevidel, kako so se nekateri delegatje konvenicije Slovenskega republičanskega združenja pritoževali proti intrigam, ki jih uganjajo pristaši SNZ. Naravnost sramotna je denuncijacija, ki se jo je poslužil znani clevelandski Pire proti slovenskim vojakom v taborišču Perry v Ohiju. Je že dobro, prijatelji! „Vsaka sila do vremena.“

Članstvo, kakor tudi voditelji Slov. rep. združenja so bili in bodo ostali lojalni svetovni demokraciji in lojalni tej deželi. Ravnato velja o slovenskih vojakih v ameriški armadi. Mnogi so šli v armado prostovoljno in so postali državljanji šele potem, ko so bili že več mesecov v službi ameriške armade. Nekateri so se poslužili prilike, da so dali vojaškemu stanu slovo, ker niso bili državljanji. Tisti pa, ki se zavedajo, da je treba enkrat za vselej napraviti konec sistem, ki povzroča vojno, so ostali, da dejansko ponagađajo pri ruštvu tega sistema. In med temi vojaki so tudi številni Slovenci, pristaši idej, ki jih zastopa S. R. Z.

S tem se ne morejo pohvaliti člani nasprotnih organizacij in tega se ne more trdit o njihovih voditeljih. To veste vi, to ve slovenska javnost in tudi Američanom, da tukaj ne znemo kot si mora nekateri domisljajo.

Sile avtokracije pokajo, njihove armade beže in Bolgarija je priznala vse zavezninske mirovne pogoje. Vse to je znamenja preobratu, ki se je dogodil v širokih plastiach ljudstva za demokracijo. Avtokratične trdnjave padajo, na njenih razvalinah pa se utrjuje demokracija. Uspehi demokracije nam dajejo opravičeno spanje, da bo tudi jugoslovanska federalna republika postala meso in kri.

Sicer je že pozno, teda ker nisem pisal preje, se zahtival obteži priliki rojakom in prijetjem, ki so me spremili na kolodvor. Ravnato tako izrekam mojo iskreno zahvalo članom Slovenske Čitalnice na Elyu, ki so mi pripredili par veselih uric zahabe sploh sem imel v njihovi družbi načevje duševne zahabe.

Priporočam rojakom, naj podpirajo institucije, s katerimi se podpira sedanja vojna borba Z. D., kot naprimjer Ameriški Rdeči križ. Sedaj je v teku kampanja za četrtto vojno posojilo. Odgovite se klicu vladke kakor poprej, da tako čimprej porazimo nemški militarizem.

Ob priliki se zopet oglašam.
Pvt. F. A. Vider,
Provost Guard Co. 220 W.
Camp Grant, Ill.

Razno iz Jolietta.

Joliet, Ill. — Ameriška delavska zveza (A. F. of L.) je pričela z organizacijskim delom med delavstvom v jeklarski industriji. To delavstvo je do predvojne dobe bilo najslabše plačano in delati je moralno od deset do 14 ur dnevno. Zadnja konvenicija gorilimovane organizacije pa je sklenila, da se prične z velikim organizacijskim delom v tej največji panogi ameriške industrije.

Tudi med delavstvo jolietskih jeklaren se je zaneslo organizacijsko gibanje. Tako nisi prvih poskusili organizirati tukajanje delavstva se jih je vpisalo v unijo dvanajst sto članov, katerih število je sedaj naraslo na več tisoč. Ameriška delavska zveza je pričela z organiziranjem vsega delavstva po vseh jeklarskih srednjih širok Združenih držav, kajti le tedaj, če bo organizirano vse ameriško delavstvo, zaposljeno v jeklarski industriji, bo to delavstvo lahko gospodar situacije in si izboljšalo svoje stanje.

Uspehi organiziranja se že kažejo, kajti jeklarska korporacija je podala izjavu, da bo vpeljana osemurni delavnik s plačo za čas in pol za delo po osemurnemu delavniku. Korporacija ne namejava skrajšati delavnika na osem ur, pač pa bo uplačala čas in pol po pretekli osemurnemu delu. Dvanajstnari delavnik torej ostane Edino, kar je pri tem izboljšalo

družba, je, da bodo delavci dobivali za dve uri več plače; to je za 12-urno delo bodo dobivali plačo za 14 ur.

Prišli bodo časi, ko bodo stotisoči delavcev v jeklarski industriji delali osem ur mesto dvanajstih in v teh osmih urah bodo zaslužili toliko, da jim bo zadostovalo za življenje; to se pravi, ne manj kot so zaslužili preje v dvanajstih urah. Ako imajo osemurni delavnik premogarji, ruderji po železniščih in drugih rudnikih, zakaj bi ga ne imejo delavstvo v jeklarski industriji? Slovensko delavstvo v Jolietu, čas je, da se tudi ti prebudiš iz desetletnega spanja. Čas je, da pričneš tudi boj za emanציפacijo delavstva v jeklarski industriji. Pridruži se polnoštivalno Ameriški delavski federaciji. Ne poslušate bosov, ki vas begajo v interesu družbe. To je star način boja velikih korporacij, da slikajo delavske organizacije nerazrednemu delavstvu za sovražne delavstvu. Ameriška delavska organizacija je priznana strokovna organizacija. Ako stejen član, se vam ni treba baričesar, če živite v soglasju z zakoni te dežele. Zato postanite njen član. Če niste pristopili včeraj, pristopite danes. Ne odlasnite s pristopom do jutri. Tako storte vašo delavsko dolžnost.

Dne 19. sept. je tukajanja podružnica Slov. nar. zveze skleala javen shod na katerem je nastopil kot glavni govornik dr. D. Marušič. Dvorana poslopja KSKJ. je bila napolnjena "do zadnjega kotača" s petindvajsetimi osebami. Bili smo veliki grešniki, ker smo se predvzeli govoriti o republiki. Iz slovarjev so pobrali vse poslovke, ki so se jih zdale pravne za zmerjanje člansvstva S. R. Z. Bili smo celo požigalci, anarhisti in sam bog ve, kaj se vse. Grozili so nam z ječami in z bičanjem, kadar se v tem času vnosili v Jugoslavijo in to sam zato, ker smo prezrli (?) pravico Jugoslovjanov do samoodločevanja mesto nove krone.

"G. N." ponovno povdarja, da je bila krska deklaracija posledica razmer in da se jo ravno tako lahko zavrže kot je bila sklenjena. Mi pa vemo in tudi pri G. N. vedo, da je tako lahko završči. In ker je ni lahko zavreči, moramo stati na straži, da prizorno našemu narodu samoodločevanje mesto nove krone.

Prepir v sedanjih časih nam lahko zavda smrten udarec, prav G. N. Yes, toda pri tem ni treba kazati s prstom na nas, da smo ni tisti, ki netino prepričamo. Mi smo bili vedno za konstruktivno delo, za pravo demokratično borbo in za rešitev jugoslovanskega pravljana na podlagi pravčnosti in demokracije za vse prizadete narode. Prepir, ki je pri tem nastal, je prišel iz nasprotnega tahora.

Na psovanje smo bili tako tolerantni, da smo ga večinoma ignorirali in delovali po začrtanem programu. Ce je ljudstvo za naš program, je to dokaz, da smo na pravem potu. In ljudstvo je za naš program in deluje zanj.

Počevanje nismo vrčali s posvanjem in denuncijacijami. Vedno smo pojazili stvari tako, kakor so bile. Naša takтика je bila in bo ostala poštena in demokratična.

Avtokratizem nima mesta v naših vrstah. Birokracije ne maramo zase in jo tudi ne privočimo drugim. Nismo zato, "da prevedemo naše moči porabimo v medsebojnih prepričilih," kakor pravi 'G. N.', toda s tem še ni rečeno, da moremo priznati program, ki je nasproten našim demokratičnim principim. Prvi sovražnikom demokracije in proti pristašem starejših srednjeveških nazorov je naperjena naša borba. Malenkosti ostarijski boj nima prostora v naših vrstah. To so se naši nasprotniki že lahko prepričali.

Demokratičen slovenski narod ne bo dopustil, da bi se kraljevje njegove pravice. Stal bo na straži za svoje pravne zahteve in se bo boril toliko časa, da si jih izvojuje. Z zmago demokracije bo dosegrena tudi osvoboditev Jugoslovjanov. Demokracija med Jugoslovani pa zavida še delo.

Agitirajmo in delujmo z vsemi močmi za ta naš cilj, ki je v interesu svetovnega miru in demokracije. Ameriški Slovenec store lahko ogromnega dela v tem oziru. Pridružite se mu vsi, kateri ste za naš program. Moj apel velja v prvi vrsti slovenskemu ženstvu v tej deželi. Pridite na plan tudi ve, da s sodelovanjem našega spoila še bolj podprtimo stremljenje po osvoboditvi našega ljudstva izpod jarmar avtokracije in ga obvarujemo pred drugo. Delujmo za Jugoslavijo, ki bo iz ljudstva za ljudstvo. Zdržene države nam bodo gotovo naklonjene ob uradno izločitve, toda zato moramo poskrbeti za sedaj, da jih seznamimo z našimi težnjami kar najpodbnejše in da jim dokažemo našo resno voljo pomagati v njihovem boju za poraz sovražnika demokracije, ki je tudi naš sovražnik. Danes so časi bojev ne samo na bojiščih nego povsod, kjer prebivajo ljudje; v kočah, v dvoranah, v zbornicah in v vsakem drugem lokaluh. Ljudje so različnih mnenij in različnih nazorov. Pri tem pa vseeno nekajko preveč. Italija je odstopila od imperijalističnih zavzetev zato, ker je vojna prešla v

drugi štadij, v boj med demokracijo in avtokracijo. Prebujajoča zavest demokracije je moralno vplivala tudi na imperialiste v zvezniških državah in naravno, da je vpliv demokracije mogočno vplival tudi na tiste italijanske kroge, ki so bili odločilni v pogledu aneksionskega vprašanja jugoslovanskih provinc. Italijansko ljudstvo in vse njihovo demokratično časopisanje je naredilo pritisk na odgovorne italijanske faktore, naj Italija revidira svoje stališče, če hoče kotakati sporedno z duhom časa. V takih okoliščinah ni bila posebna težava londonskemu odboru pridobiti obljubo Italije, da bo spoštovala nedotaknjeno jugoslovanskega ozemlja. Če so bili člani omenjenega odbora v Rimu in konferirali z italijanskimi državniki in politiki o našem vprašanju, je bila to vendarje njenova dolžnost, kajti imeli so sredstva za podvzetje teh korakov, medtem ko jih mi nismo imeli. Poleg tega pa so bili v Rimu tudi zastopniki Cehov in drugih Slovenov, ki so tudi pripomogli do izboljšanja italijanskega javnega mnenja v prilog Jugoslovjanov.

"G. N." ponovno povdarja, da je bila krska deklaracija posledica razmer in da se jo ravno tako lahko zavrže kot je bila sklenjena. Mi pa vemo in tudi pri G. N. vedo, da je tako lahko zavreči. In ker je ni lahko zavreči, moramo stati na straži, da prizorno našemu narodu samoodločevanje mesto nove krone.

Dopisnikom: — Vsled zaposlenosti uredništva med konverzijo SNPJ. so mnogi dopisi zapustili. Kar ni zastreljih, jih homopriheli kakor hitro mogoče.

Znaki zmage demokracije so na vidiku. Zavarovalne družbe so prestole avtokracije so bankrotne. Armade ljudske zavesti slave svoje triumf. Morda še nekaj mesecov, morda še nekaj let, in slavilna triunf zmage tudi jugoslovanska demokracija. K hijski zmagi ji lahko pripomore, mo s tem, da žrtvujemo vse naše moči, vsa naša sredstva boju demokracije.

Mary Aučin

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. J. Weir, Kans. — Ker se piše dotičnega dopisa ni podpisani s polnim imenom, je to znamenje, da ne želi, da bi prišlo njegovo ime v javnost. Mesto privatne komponente lahko razpravljate v listu.

Dopisnikom: — Vsled zaposlenosti uredništva med konverzijo SNPJ. so mnogi dopisi zapustili. Kar ni zastreljih, jih homopriheli kakor hitro mogoče.

Kar je vojaku puška, to je civilistu liberti bond.

KAKO SO MERILI ČAS BREZ UR?

Dokler človeštvo ni požahlo ure, je morale merititi čas z drugimi pripravami. Imeli so takozvane posledice ure. Pečena ura ima dva stičasta prostora, ki so v splošni stikati. En prostor je pol na jadrovne sile, ki teče skozi malenkostno luknjo v drugi stičec. Kadar izteče vsa sipa iz enega stičca v drugega se ura obrne, in sipa teče zopet navzdol. Po večini stičec je bila različna dolžina, ki jo je imela sipa, da se je iztekel, in tako so imeli ure, ki je imeli 1, 2, 3, 4 in več. Grki so imeli vedenje ure; tako ure so imenovali Klepsydra, ki so jih dobili hajce od Asircev. Te ure so bile cilindraste; dva cilinder sta stala drug v drugu druzega. V enem je bila voda, ki je cirkulala v spodnjem cilindru. Slednji so cilinder polnili in pačili, koliko cilindrov vode je iztekel. Po četrtih cilindrov vode se steklo ure.

Preznanje nismo vrčali s posvanjem in denuncijacijami. Vedno smo pojazili stvari tako, kakor so bile. Naša takтика je bila in bo ostala poštena in demokratična. Avtokratizem nima mesta v naših vrstah. Birokracije ne maramo zase in jo tudi ne privočimo drugim. Nismo zato, "da prevedemo naše moči porabimo v medsebojnih prepričilih," kakor pravi 'G. N.', toda s tem še ni rečeno, da moremo priznati program, ki je nasproten našim demokratičnim principim. Prvi sovražnik demokracije in proti pristašem starejših srednjeveških nazorov je naperjena naša borba. Malenkosti ostarijski boj nima prostora v naših vrstah. To so se naši nasprotniki že lahko prepričali.

Demokratičen slovenski narod ne bo dopustil, da bi se kraljevje njegove pravice. Stal bo na

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

Again the Government comes to the people of the country, with the request that they lend their money, and lend it upon a more liberal scale than ever before, in order that the great war for the rights of America and the laborer of the world may be prosecuted with ever increasing vigor to a victorious conclusion. And it makes the appeal with the greatest confidence because it knows that every day it is becoming clearer and clearer to thinking men throughout the nation that the winning of the war is an absolute imperative. The money that is held back now will be of little use or value if the war is not won and the selfish masters of Germany are permitted to dictate what America may and may not do. Men in America, besides, have from the first made now dedicated both their lives and their fortunes to the vindication and maintenance of the great principles and objects for which our Government was set up. They will not fail now to show the world for what their wealth was intended.

Woodrow Wilson

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se načrte na dnevnik "PROSVETA"! Prinala svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblaščenci. — Naslov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Največja slov. zlatarska trgovina

Frank Černe
6033 St. Clair Ave.
Cleveland, O.

Zopis in stenski ure, prstane in medaljončki vseh Slov. Jedenot in Zvez, breške, zapestnice, diamantne prstane in lavaliere, verificir i. s. d.

POPRAVLJAMO: ure in druge slišalnice po nizki ceni.

PODRUŽNICA
COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lažke množično odplažljivo. Pisite po cenik, kateri se Vam posilje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago.

Najnižje cene.

Velika zaloga svetovno
znanih WIDE AWAKE
volnenh in flanelastih
sraje

\$1.00, \$1.25, \$2.
\$2.50, \$2.75, \$3.
\$3.50, \$4, \$4.50.
\$5.00.

Pošiljamo v vse države
v Ameriki, poštne pro-
sto.

KLOBUKI, najnovejši,
črni, sivi, modri, rujavi
in zeleni.

\$2.50 3.00 3.50 4.00
4.50 5.00 5.50

Baržunasti klobuki (za-
metavi) \$6.00
črni, rujavi in zeleni

Belaj & Močnik
6205 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.
UNIJSKA KROJAČNICA

Frank Scurich

"REALTOR"
Telefon 75 W. Bridgeville.
BRIDGEVILLE, PA.

Imam na prodaj nad 300 stavbinih zemljišč v Bridgeville, Pa., in okoli. Cene stavbišč (lotov) so od \$275.00 do \$750.00. Pogoji so zelo ugodni, lahko izplačujejo na mesečne obroke.

V mestu in okolici je veliko Slovencev in drugih Slovanov, ki so se kučili zemljišča in hiši od mene, ter z nakupom so zadovoljni. Tu in v okolici lahko dobite dele v premogovih rovin v tovarnah. Mesto lepo raste in ima bodočnost. Delo se lahko dobri. To mesto je v bližini velikega mesta Pittsburgh, Pa., in v tem mestu so vstavlje dnevno do 30 visokov. Na prodaj imam inči v hiši s stavnici, katere so prodaje na lažke odplažljivo. Vi veste, da je stanarica vsak dan in višja in se tekoč dobe stanovanja, torej je najboljše, če kupita svoj dom, cene gredo gor vsak dan, torej ne odlašajte z nakupom. Lahko se pripravite pri mojih odjemačah, vsej so zadovoljni.

Pišite tako za pojasnila, ki vam jih dan radovljivo. — Kot javni notar sem vam vedno na razpolago.

Zavarujem tudi posestva v pohištvo proti ognju.

Pišite ali pa prideite osebno k meni, kajti prepišam sem, da se ne boste kesali, ako stopite z menoj kot Slovencem v direktno zveso.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ. Kujiga obseg poleg slov.-angl. slovnice, slov.-angl. razgovore na vsakdanjo potrebo, navodila za angleško pisavo, spisovanje angleških pism in kako se postane ameriških državljan. Vrhnu tega ima knjige dordzaj največi slov.-angl. in angl. sovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za priučenje angleščine in ne bi smelo biti slovenskega naseljenca, ki bi to knjige ne imel.

Knjiga trdo in ekusno v platnu ve-
zana (430 strani), velja \$2.50 in je
dobički pri

V. J. Kubelka,
530 W. 145th St., New York, N. Y.
Pišite po cenik slovenskih knjig.

Sloveni urod Tel. Lawndale 2009
Stavbništvo in poslovne društve
"PRIKLAD".

FRANK KRENEK
IZVRSNA POSTRBERA
vogal 27. ulice in Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

CAS.
Edina Slovenska revija
izhaja mesečno na 36 straneh
in velja za vse leto #2.
Cas, 2711 S. Millard Ave.
Chicago, Ill.

JOSEPH OREŠNIK,

293 Reed St., Milwaukee, Wis.

Priporoča svojo gostilno, kjer se shajajo večinoma vsi Slovenci, domaći in drugi. Na razpolago imam biljardnico, godbo, cigare in cigarete. Za potujoče imam prenočišča in dajem dobro postrebo. Za obilen obisk se priporoča Joe Orešnik.

Izbri-
si iz

**52 NOVIH
KROJEV**

Izbri-
si iz

52 NOVIH
KROJEV

Izbri-
si iz

52 NOVIH
KROJEV